

בש"פ 121/17 - עלי גהגאה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

בש"פ 121/17

לפני: כבוד השופט מ' מזוז

העורר: עלי גהגאה

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה מיום 1.1.2017 במ"ת 30321-04-16 (ניתנה על-ידי כב' השופט א' פורת)

תאריך הישיבה: י"ד בטבת התשע"ז (12.1.2017)

בשם העורר: עו"ד בדר אלדין אגבאריה
בשם המשיבה: עו"ד שרית משגב

החלטה

1. ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט א' פורת) מיום 1.1.2017 במ"ת 30321-04-16, במסגרתה נדחתה בקשתו של העורר לפי סעיף 52 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוקהמעצרים) לעיון חוזר נוסף בתנאי מעצרו.

2. ביום 17.4.2016 הוגש נגד העורר כתב אישום המייחס לו שלוש עבירות של רכישת נשק, עבירה של עשיית עסקה אחרת בנשק, עבירה של קשירת קשר לסחר בנשק, ושלוש עבירות של ניסיון לסחר בנשק (ת"פ 30318-04-16). על-פי כתב האישום, המבקש רכש במהלך המחצית השנייה של שנת 2015 שלושה תתי-מקלע מאולתרים, ובמהלך החודשים אוקטובר-נובמבר 2015 תיווך בעסקה לרכישת אקדח. במהלך החודשים אוקטובר 2015-ינואר 2016 עמד המבקש בקשר עם מספר גורמים שונים לצורך מכירת שני רימוני הלם, חמש מחסניות וכדורים לאקדח, שני אקדחים ואף תת-מקלע מסוג M16 - עסקאות אלה לא יצאו בסופו של דבר אל הפועל. בחודש דצמבר 2015 אף התבקש המבקש למכור כלי נשק עבור גורם נוסף, וקיבל ממנו לשם כך תמונות של אקדחים ותתי-מקלע, אותן העביר לאנשים שונים בניסיון לבצע מולם את המכירה.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד לתום ההליכים נגדו. המדינה טענה כי כתב האישום מעלה יסוד סביר לחשש שהעורר יסכן את ביטחון המדינה והציבור לאור התנהלותו העבריינית, עליה מצביעות גם תמונות רבות של נשקים מסוגים שונים שנמצאו בטלפון הנייד שלו, וכן יסוד סביר לחשש משיבוש הליכי חקירה, היות שחלק מעדי התביעה שהתנהלו מול העורר בביצוע עבירות הנשק, הם מכריו. ביום 3.5.2016 הורה בית המשפט קמא (השופט י' ליפשיץ) על הכנת תסקיר בעניינו של העורר, תוך שעמד על כך שהראיות הלכאוריות הקיימות נגדו דלות יחסית. לאור הערכתו זו, וכן לאור העובדה שמעשי העורר בוצעו במחצית השנייה של שנת 2015 ופסקו מאז, כמו גם נוכח עברו הנקי, ציין בית המשפט קמא שנראה כי "יש לבחון אפשרויות אחרות מלבד מעצר מאחורי סורג ובריח".

ביום 22.6.2016 אימץ בית המשפט קמא את המלצתו של שירות המבחן והורה על מעצרו של העורר באיזוק אלקטרוני - ובתנאים מגבילים נוספים - בבית אחרת ביישוב מעאווייה, בפיקוח אחרת, גיסו ואביו. כן נקבע כי לאור התקופה הארוכה יחסית בה צפוי העורר לשהות בתנאים מגבילים, יינתנו לו חלונות התאווורות כל יום בין השעות 10:00-09:00 ו- 18:00-17:00 בתחומי מעאווייה ובליווי אחד המפקחים. בהחלטתו ציין בית המשפט כי התשתית הראייתית הלכאורית איננה בעוצמה גבוהה. קביעה זו, בצירוף נתוני האישום של העורר - רווק בן 21, נטול עבר פלילי, שעבד למחייתו עובר למעצרו - והתרשמותו של בית המשפט קמא כי מעצרו הממושך של העורר נתן בו את אותותיו, הטו את הכף לטובת מעצרו באיזוק אלקטרוני, חרף חומרת מעשיו והתעסקותו ה"מאסיבית" בנשק ובעסקאות בנשק.

4. ביום 27.9.2016 הגיש העורר בקשה לעיון חוזר בתנאי מעצרו, במסגרתה ביקש לחזור לבית הוריו בכפר ערערה וכן כי יותר לו לצאת לעבודה באום אל-פחם. חרף התנגדות המדינה, נעתר בית המשפט קמא (השופט א' פורת) ביום 26.10.2016 לבקשת העורר לענין יציאה לעבודה והורה בהחלטה כי יותר לעורר לצאת לעבודה בפיקוחו הצמוד של מעסיקו, בימים א'-ה' בין השעות 18:00-06:00, כשביתר היממה יותר במעצר בית מלא בבית גיסו במעאווייה. בית המשפט דחה את בקשת העורר לחזור לביתו בכפר ערערה.

5. כעבור כ-5 שבועות בלבד, ביום 3.11.2016, הגיש העורר בקשה נוספת לעיון חוזר בתנאי מעצרו, במסגרתה שוב ביקש להורות על ביטול הרחקתו מכפר מגוריו והחזרתו לשהות בבית הוריו, משום שהמשך מעצרו בבית גיסו יכביד על אחרות המצויה בשלבי היריון מתקדמים. ביום 28.11.2016 משך העורר בקשתו זו נוכח הערותיו של בית המשפט קמא במהלך הדין.

6. חלפו אך כ- 4 שבועות נוספים וביום 26.12.2016 הגיש בקשה שלישית לעיון חוזר בה שב ועתר להחזרתו לבית הוריו בכפר ערערה. המדינה התנגדה לבקשה, וטענה כי אין כל עילה לבקשה וכי שירות המבחן הצביע על הסכנה שבחזרת העורר למקום מגוריו, בו ביצע לכאורה חלק מהעבירות המיוחסות לו. ביום 1.1.2017 דחה בית המשפט קמא את בקשת העורר מבלי לקיים בה דיון לגופה נוכח העדר עילה לעיון מחדש, תוך שקבע כי "ניתן יהיה להידרש לעיון כאמור, בשים לב לתנאי המעצר המקילים, בחלוף שישה חודשים לפחות מעת ההחלטה הקודמת, או בהתרחש שינוי נסיבות בלתי צפוי אחר".

7. על החלטה זו הגיש העורר את הערר שלפני. לטענתו, החלופה המוצעת על-ידו - מעצר בית בבית הוריו בזמנים שמחוץ למסגרת שעות העבודה שנקבעה לו - כמו גם יתר התנאים המגבילים שקבע בית המשפט קמא ושיוותרו על כנם, נותנים מענה מספק למסוכנות הנשקפת ממנו לכאורה. זאת בפרט נוכח העובדה שעמד באופן מלא בכל התנאים המגבילים הללו. עוד מציין העורר כי הוא למעשה מורחק ממקום מגוריו מזה למעלה מששה חודשים, מאז החלטת בית המשפט קמא מיום 22.6.2016.

8. בדיון לפני הפנה בא כוח העורר לנימוקי הערר והוסיף כי בינתיים אחותו של העורר ילדה והדבר יוצר אי נוחות באשר להמשך שהותו של העורר בבית אחותו וגיסו במעאווייה, ועל כן הוא מבקש להמיר את מקום שהותו לבית הוריו בערערה. באת כוח המדינה התנגדה לבקשה. הובהר כי אין למדינה התנגדות להמיר את השהות בבית אחותו של העורר למקום אחר, ומוכנים שהענין יוחזר לבית משפט קמא לבחון מקום חלופי, אך המדינה מתנגדת לחזרתו לכפר ערערה, אשר הרחקתו ממנו היא המרכיב המרכזי במגבלות שהוטלו על העורר לצמצום המסוכנות ממנו, כפי שהובהר בתסקיר המעצר ובהחלטות קודמות של בית משפט קמא. בא כוח העורר הודיע שאין בידי העורר להציע מקום אחר.

דיון והכרעה

9. דין הערר להידחות.

10. עניינו בערר על החלטה בבקשה לעיון חוזר. הליך בקשה לעיון חוזר מוגבל למקרים בהם "נתגלו עובדות חדשות, נשתנו נסיבות או עבר זמן ניכר מעת מתן ההחלטה" (סעיף 52(א) לחוק המעצרים), והוא לא נועד לשמש מסלול עוקף לערעור מחודש על החלטת המעצר (בש"פ 2274/02 עמרם נ' מדינת ישראל (18.3.2002); בש"פ 2252/15 פלוני נ' מדינת ישראל (8.4.2015); בש"פ 77/17 פלוני נ' מדינת ישראל (11.1.2017)).

11. במקרה דנן, כמפורט לעיל, העורר עותר לשנות את החלטת המעצר בעניינו באופן שהוא ישהה בבית הוריו בכפר ערערה ולא בבית אחותו במעאווייה. סוגיה זו נדונה כבר בהחלטת המעצר המקורית, ובית המשפט שלל את שהותו בבית הוריו בערערה, וזאת לאור המלצת שירות המבחן - הן בתסקיר המעצר והן בתסקיר המשלים - כי יש להרחיקו מערערה בה קיים קשרים שליליים. העורר הגיש שלוש בקשות לעיון חוזר בתוך כ- 3 חודשים, כאשר בכל שלוש הבקשות עתר העורר להחזירו לערערה, ללא שחל כל שינוי ממשי בנסיבות או בתשתית הראייתית שעשוי להצדיק שינוי ההחלטה. בנסיבות אלה לא ייפלא שאף בקשתו השלישית, מושא ערר זה, נדחתה.

12. ראוי להדגיש כי מלכתחילה ההחלטה לעצור את העורר בתנאי פיקוח אלקטרוני, להבדיל ממעצר מאחורי סורג ובריח, אינה מובנת מאליה כלל ועיקר. זאת, בהתחשב בחומרת העבירות בהם מואשם העורר, ונוכח ההלכה לפיה "עבירות נשק ועילת המסוכנות הולכות יד ביד, והשגת מטרת המעצר על דרך של חלופה שמורה למקרים חריגים" (בש"פ 75/17 מדינת ישראל נ' נאסר (3.1.2017); בש"פ 8702/15 מדינת ישראל נ' אבו קטיש (24.12.2015)). לאחר ההקלות המהותיות שבוצעו בהחלטת המעצר המקורית, הרחקתו של העורר מסביבתו העבריינית בערערה היא מרכיב מרכזי בצמצום מסוכנותו, ואין מקום לוותר על תנאי זה.

13. כפי שכבר צוין, המדינה אינה עומדת על כך שהעורר ימשיך לשהות דווקא בבית אחותו, והתנגדותה ממוקדת באי חזרתו לערערה מהטעמים שפורטו לעיל. בפני העורר פתוחה אפוא הדרך, ככל שיחפוץ בכך, לפנות לבית משפט קמא ולהציע מקום חליפי, כל עוד אין מדובר במקום בערערה.

14. סוף דבר: הערר נדחה.

ניתנה היום, י"ד בטבת התשע"ז (12.1.2017).

שׁוֹפֵט